

ταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ κ. Ταβουλάρη. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφαιρετικότης τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ κοινῇ συνομιλίᾳ δὲν ἐπαίσει νὰ τὸν διακρίνῃ καὶ νὰ ποτελῇ ἀναπόσπαστον αὐτοῦ χαρακτηριστικόν».

Τὶς εἰκόνας αὐτῆς οἱ μπογιατζήδες τὶς λένε πίσω-κάπουλες.

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΙ

ὅσοι φωνάζουνε γιὰ τὴν πανηγυρικὴ ἀθώωση τῶν εἰ-κοσιεπτῶν ὑπαξιωματικῶν. Γιὰ κακὸ ἔκαναν οἱ παληκα-ράδες ποὺ ἔπρεπε νὰ καταδικαστοῦν: Τίποτα. Κἀποιοὺς ἀπ' αὐτοὺς δάδθηκε ἀπὸ ἕναν καρετζίη στὸν Πειραιᾶ. Οἱ συνάδερφοί του θύμωσαν, κατέβηκαν στὸν Πειραιᾶ, μπήκαν στὸν κωσενί, ἔδειραν τὰ γκαρσόνια, τᾶκαναν ὅλα θάλασσα, κ' ὕστερ' ἀπὸ λίγο κικιρὶ περάσανε ἀπὸ τὸ στρατοδικεῖο καὶ ἀθωώθηκαν.

Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Μήπως δὲν ἀθωώθηκαν κ' οἱ ἀ-ξιωματικοὶ ὅταν πῆραν στὴν «Ἀκρόπολη» καὶ τῆς ρημάξανε γροσέια καὶ τυπογραφεία; Μήπως δὲ θάθω-ώθουν κ' οἱ στρατιῶτες, οἷμα μεθαύριον σὺν κύνων τὰ ἴδια;

Ζητᾶτε φύλλους, σπᾶχερα, καλότυχτοι. Σὲ μιὰ μη-χανὴ ξεχωρδωμένη, ὅπως εἶναι τὸ Ρωμαιοῦ, καθό-σαστε καὶ πονοκεφαλᾶτε γιὰ τὴν μιὰ βιδὰ λίγο λαοκά-ρδια.

ΦΩΝΑΖΟΥΝ

καὶ γιὰ τὴν διαγωνισμό τῶν ὑπολογιστῶν πῶς ἔγινε χατηρικός, πῶς ἔδωσαν καὶ πῆσαν δηλ. καὶ σ' αὐτὸν τὰ περίφημα βουλευτικὰ μπιλιετάκια κ' οἱ εἰσβολοὶ τῶν ἰσχυρῶν. Σὰ δὲ βγαίνουν νὰ φωνάζουν! Καὶ πότε ἔγινε, παρκαλοῦμε, διαγωνισμός ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἀκού-στοῦνε τὰ ἴδια παράπονα; Μὰ καὶ πότε οἱ φρόνιμοι ἀνθρώποι πίστεψαν πῶς οἱ διαγωνισμοὶ στὸ Ρωμαιο-κο γίνονται γιὰ νὰ ταξιμετρεῖται οἱ ἱκανώτεροι καὶ ὄχι γιὰ νὰ ρήχυνται στὸ χῆμα τὰ μάτια καὶ νὰ γίνονται τὰ ρουσφετάκια;

Δίκιος λοιπὸν καὶ ὁ διαγωνισμὸς τῶν ὑπολογιστῶν καὶ δικὴ ὅσα ἀδικα γίνονται κάθε μέρα στὸν τόπο μας.

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά» καὶ στὰ κιόσκια τῆς Ὁμο-νοίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν πωλοῦνται, τὰκόλουθα βιβλία. ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἓνα — κ' ἓνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἔξωτερικόν:

Τοῦ ΨΥΧΑΡΗ: «Τὸνεῖρο τοῦ Γιάννη» καὶ τὸ «Τα-ξίδι μου». —Τοῦ ΠΑΛΛΗ: «Ἡλῖος καὶ Φεγγάρι». —Τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ: «Ἡ Μαζώχτρα (διήγημα) καὶ ὁ Βουρ-κόλακας (δράμα)». —Τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ: «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ εκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις». —Τοῦ ΦΙΑΗΝΤΑ «Γραμματικὴ τῆς Ρωμῆικης γλώσσας» καὶ ἡ «Ἀπὸ τοὺς θρόνους τῶν αἰώνων» (ποιήματα).

Οἱ ἀγοραστές τῶν ἐπαρχικῶν πληρώνουν 30 λεπτὰ τα-χυδρομικὰ γιὰ καθὲ βιβλίο.

Οἱ ἀγοραστές τοῦ ἔξωτερικοῦ δὲν πληρώνουν ταχυδρο-μικά

μὴν ἔσωνα νὰ σ' ἔκανα, τέτοιο ἀχαῖρευτο, κακορρίζικο πρᾶμα, ποὺ θεοὺ πρόσωπο δὲ θὰ ὀψί! —Βρὲ μάνα, πῶς τὰ πῆγατε μὲ τὸ λόγο; Σὺν ἀγριεμένονι μοῦρθατε ὅλοι σας! —Κακὴ ψυχρή σου, ζωντόβολο! —Τοῦρθε τοῦ δεσπότη ἀ-ποπληξία; μπᾶς κ' ἔπρεπε ὁ θόλος τῆς ἐκκλησιᾶς νὰ σὰς πλάκωσῃ; μπᾶς... ὦ δὲ βρὲ μάνα! μὴ χειρότερα!.. Τὸ στι-βάδι τῆς Ἀντώνιας πετάχθηκε ἡρωικά, ὅσο νὰ πῆς κρεμμύδι καὶ ὅλο ποδερὸ σ' τὰ χέρια τῆς βρόντισε στὸ καύκαλο τοῦ γιοῦ της, μ' ἓνα φοβερότερο ἀνὰ θε μ α ι! Ὁ κύρ Ἀντώνης φρενιασμένος ἔρθε βοήθεια τῆς μὲ τὴ χοντρή του μαγκάρα καὶ ἔτσι, μὲς σ' τὰ γιουχαῖσματα τῶν παιδιῶν καὶ τὰ γέλια, ὁ ὄχτρος τόκοψε λάσπη, ὄρκο κάνοντας φριχτὸ πῶς θὰ θυμηθοῦνε κείνη τὴν ἡμέρα καὶ θὰ κλάψουν. Ἡ Δούλα, ἡ κακομοῖρα, ποὺ τὸ καινούριο αὐτὸ ρεζίλι μεσ' στὸ δρόμο δὲν τὸ περίμενε, χίλια χρώματ' ἄλλαξε ἀπ' τὴν ντροπὴ τῆς καὶ μὲ τὸ στανιὸ τοὺς ἔμπασε στὸ σπῆτι, γιὰ νὰ πᾶψῃ πὰ τοῦ κόσμου τ' ἀνα-στάτωμα. Ὁ Κύρ Ἀντώνης σὺν ξαπόστασε ἀπ' τὴ φουρ-τούνα, ἔπρε ἀνόμεντα τὸν καφέ του καὶ ἀμέσως ἔκατσε στὸ γραφεῖο του, λέγοντας πῶς μὲ μιὰ πανταχοῦσα στὴν ἐσωμερίδα θὰ κάνῃ τὸ δεσπότη νὰ χάσῃ τὰ πασχάλια του. Ὅλοι βουδαθήκανε στὸ σπῆτι, μὴν τὸν ταράζουνε σὲ τέτοια σοβαρὴ ἐργασία, ἡ γυναῖκα του μέλιστα παρακά-λεσε τὸ γυφτοὺ νὰ γείτονα νὰ παρατήσῃ μιὰ στιγμὴ τὸ στυρὶ του. Κόλλες χαρτιά σκιστήκανε καὶ πολλὰς φορὲς ἀνοικοκλείστηκε τὸ λεζικὸ κ' ἡ γραμματικὴ τοῦ γιοῦ

ΨΥΧΑΡΗ

ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΝΟΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΥ ΡΟΜΠΙΝΣΟΝΑ *

Ἡ Μυριέλλα εἶχε τώρα καὶ ἀνάγκη νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸ Γιάννη κάμποσα. Ὁ μπαμπᾶς της στὸ καράβι ἔλεγε πῶς εἶταν ἀκατοίκητο ἐκεῖνο τὸ Νησί, καὶ νὰ σου ποῦ ἔδωλετε ἄθροισμα. Εἶχε τάχα καὶ ἄλλους ἀγριοὺς σὺν καὶ ἀφτόνα; Ἐπρεπε τάχα καὶ ἀπὸ ἄλλους νὰ προφυλαχτῇ; Θέλησε νὰ τοῦ ρωτήσῃ, γιὰτὶ συλλογιούντανε καὶ τὴ νύχτα ποὺ σίμωνε. Πῶς νὰ τοῦ δώσῃ νὰ καταλάβῃ; Τὸν τήραξε στὰ μάτια καὶ σὺν κόρη ἐξυπνὴ καὶ ἐξ-θαφρὴ ποὺ εἶτανε, τοῦ ἔδειξε πῶς εἶχε νὰ τοῦ μιλήσῃ. Ἀπλῶς τὸ χέρι πρὸς τὸ Νησί, τὸνὶ σημαδεύει τὸν ἴδιο μὲ τὸ δάχτυλό της, σὰ νᾶλεγε, εἶναι μαθὲς σ' ἐν εἶναι κ' ὅλοι τέτοιοι στὰ βουνά. Μὰ ὁ Γιάννης τὸ πῆρε ἄλλως. Τὸ πρῶτ', ὄντας τὴν ἔβριζε σὺν ἄμμο μι-σοζώντανε, λυπήθηκε περισσότερο παρὰ ποὺ ντροπήκε, καὶ μετανοῶνε μόνον καὶ μόνον ποὺ δὲν τῆς φέρθηκε πιὸ γλυκά, νὰ τοῦ γελᾷ κ' ἡ κόρη, γιὰτὶ θαῖρῃ πῶς ἔφτανε νὰ τὴ χαδέψῃ σὺν τὴν κατσίκα τοῦ καὶ ἀφτὴ νάλλαξῃ ὄψη. Νὰ ὅμως ποῖ ἴσα ἴσα εἰσιώνονταν ἡ κόρη, τὸν κοιτάζε, προσπαθεῖ καὶ νὰ τοῦ μιλήσῃ. Ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ νᾶθελε κιόλας νάρθῃ μαζί του, καὶ τοῦδειχνε τὸ Νησί. Ὁ καημένος τόκαμε γιὰ καλὸ ζύ-γωσε πιὸ κοντὰ στὴν κόρη, νὰ τὴν πᾶρῃ στὴν ἀγκα-λιά του, νὰ τὴν πᾶρῃ ἐκεῖ κάτω στὰ κατατόπια τὰ δικὰ του, γιὰτὶ ποῦ νὰ πᾶρῃ μοναχὴ της, μὲ τὰ τρυ-φερά της τὰ ποδαράκια; Μόλις ὅμως τὴν ἀγγίξε, μὲ τὴν ἰδέα τῶς τώρα τὸν ἤθελε, ἀκόμη πιὸ ξεφρενιασμένα τοῦ ἀνᾶψε ὁ πόθος τὸ αἷμα καὶ τοῦ πύρωσε τὰ μάτια.

Ἀπελπίστηκε ἡ Μυριέλλα. Καταλάθε πῶς ζῶν πιὰ δὲν εἶταν ἡ ζωὴ της στὸ βάραθρο τὸ Νησί, καὶ ἀγα-νάχτηκε δεινὰ μὲ τὸ ζῶο τᾶγριο, ποὺ δὲν ἐννοίωθε, ποὺ δὲν μπορούσε νὰ νοιώσῃ. Θὰ ξανάρχιζε λοιπὸν πάλαι καὶ πάλαι τὰ ἴδια; Κάλλις ἡ Μυριέλλα νὰ πνιγῇ, νὰ γλυ-τώσῃ, νὰ χαθῇ καὶ ἀφτὴ τώρα μὲ τοὺς δικούς της.

Δυνατὰ ξεσπάστηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του, τὸν κοίταξε στὰ μάτια μὲ καταφρόνιο ἀλόκλητο, καὶ βού-

Κοίταξε τὰ φύλλα 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, καὶ 106.

τῆς, νὰ τελειώσῃ. Ἀφτὸ δὲν τὴ πρόσμενε ὁ Γιάννης. Μὲ βία τὴν ἔραξε ἀπὸ τὸ μπράτσο, τὴν ψάρεψε ἀπὸ τὸ βῆθο, τὴν ἔφερε στὸ πρόσωπο τοῦ νεοῦ, τῆς ἔδειξε τὴν ἀμμουδιά, νὰ βγῇ, νὰ καθῇσῃ, καὶ πῶς ἀφτὸς θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Καὶ ταχὶ ταχὶ, ἔγινε ἄφρη-τος πίσω ἀπὸ τὰ βράχια, δίπλα τῆς ἀμμουδιᾶς.

Ἐπρεπε ὁ Γιάννης συλλογισμένον σὲ μιὰν πετρά. Χίλιοι λογισμοὶ τοῦ παραδέρνανε τὸ μυαλό. Εἶτανε τὰ-πομεσήμερο καὶ γιὰ λίγες ἄρες ἀκόμα θὰ πλάκωνε ἡ νύχτα. Φαίνονταν ἡ θάλασσα πέρα πέρα ξεθολομένη ἀπὸ τὸν ἥλιο, ποὺ κατέβαινε πρὸς τὴ Δύση. Ἀναγύλ-λιαζαν ὡς καὶ τὰ βράχια τὰ ξερὰ μὲ τὶς ἀχτιδιὲς του, τόσο γλυκὰ τὰ χαδέβε καὶ τὰ πονοῦσαν μὲ τὸ φῶς του. Λοιπὸν, ἀπὸ ἐκεῖ κάτω, ἀπὸ μακριά, ἔρθε ἡ κόρη στὰ ξεροβράχια, καὶ τώρα νὰ ποῦ ἦρθε γιὰ νὰ πο-θᾶνῃ! Καὶ τῶρταγε ὁ Γιάννης ποὺ τὴ σκότωνε. Μὰ δὲ γίνονταν ἀφτό! Ἐβρίσκε συντροφο στὸ Νησί τοῦ τὸ καταραμένο, πιὸ καλὸ συντροφο πιὸ ἐμμερὸ παρὰ ποὺ τὸ συντάσθηκε ποτὲ του, καὶ θὰ χάσῃ τὸ συντρόφ-του; Ὅχι, ὄχι! Μὲ κάθε τρόπο, νὰ τὴν κρατήσῃ, νὰ φροντιστῇ γι' ἀφτὴν μὴν τύχῃ καὶ τῆς ξεκαπεράσῃ τέτοια ἰδέα, ἰδέα θανάτου, ἀπὸ τὸ νοῦ. Εἶταν ὁ θησα-βρός του, ὁ γλυτωμός του ἴσως, γιὰτὶ ἀρχίζε νὰ νοιώθῃ σὰ νάλλαζε μόνον καὶ μόνον ποὺ τὴν εἶδε τὴν κόρη στὰ-κρογιαλὶ. Μὰ μεπερόθουνταν οἱ στοχασμοὶ τοῦ κ' ἐ-σκυβε τὸ κεφάλι. Μὲ τὴν περήφρην ματιά της, μὲ τὸ χαμόγελό της τὰπαλό, μὲ τὴ θέλησιν, μὲ τὴ δύναμιν της, μὲ τὴ φωνὴ τὴν ἀθρόπιν, τοῦ φαίνονταν ἡ κόρη σὺν κατὶ ξεχωριστό, καὶ τὴν καρδιά του λίγο λίγο γέμιζε τὸ σέβας ποὺ ἀνεβαίνει ἀπὸ κατώτερο πλάσμα σὲ ἀνώτερο καὶ σὲ κάνει σὰ δούλο του.

Μὰ τί δούλος, ἀφροδὲν ἀξιώθηκε οὔτε νὰ τὴν πε-ριποιηθῇ καθὼς περιποιούντανε τὰ ζᾶ του; Κι ὅριστε τί ἔδωλε. Στὸ βοριά, στὸ κρῦο, σὲ μιὰν ἀμμουδοῦλα δλο-γμυνη, δίχως ροῦχα, δίχως φαγί, δίχως τίποτις, θά-πόμνησκε ἡ κόρη τὴ νύχτα κ' ἴσως τὶς ἀκόλουθες νυχ-τιές, μιὰ καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ τὴν πᾶρῃ μαζί του, νὰ τὴ νοιάζεται. Ὅχι, τέτοιο πρᾶμα ἔπρεπε νὰ τὸ

του, ὅσο νὰ γραφῇ τὸ περίφημο αὐτὸ γράμμα, ποὺ πάρα κάτω βλέπετε, τὸ γεμάτο φωτιὰ καὶ λαύρα:

Κύριε συντάκτα!

Ἐγώφωσα φωνὴν ἐν μέσῳ δεκάτῳ ἐνάτῳ αἰώνι. Με-σουρανοῦσης τῆς λειτουργίας, ἀσεβῶς τῆς μάρτυρος Ἀγίας Πελαγίας, ὁ κακῷ τύχῃ ποιμνιοκράτωρ ἡμῶν Κύριος Σω-φρόνιος, ἐπιλαθὼν τῶν δεσποτικῶν αὐτοῦ γενειῶν, κατε-κρατήσατο ἡμᾶς τὸν λόγον καὶ ὁ κόσμος ὅλος φρίττων διὰ τῆς βίας ἐκ τοῦ ψαλτικοῦ στασιδίου κατεκρημνίσθημεν. Βρυχᾶται πᾶσα πατριωτικὴ καρδιά καὶ ὀλοφύρεται, οὐαί! οὐαί! οὐαί! Ἰνα τί μωραίνει Κύριος, ὅν βούλεται ἀπὸ λείσαι; Καὶ ἔνα τί τὸ ἄλλας μωρανθήσεται, ὅ τινι ἀλισθήσε-ται; Θὰ ἐπανεέλθωμεν δριμύτερον!

Μετὰ σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως
Ἀντώνιος Κουτρούλης

Πρῶτην γραμματοδιδάσκας, τέως σύμβουλος
δημοτικὸς καὶ νῦν ἱπότης τοῦ Σωτήρος.

Ὑστερα τὸ δίπλωσε, τᾶχλισε σ' ἓνα φάκελλο κ' ἔ-γραψε ἀπ' ὄψω, μὲ μεγάλα γράμματα, «πρὸς τὴν ἐφημε-ρίδα Ὁ Ἐθνοφύλαξ, κατεπεῖγον. Ἐνταῦθα.» —Νὰ σὲ χαρῶ ἐγώ, ἀντρούλη μου, τοῦπε τότε ἡ Ἀντώναινα, δειλὰ δειλὰ σιμώνοντας, νὰ σὲ χαρῶ, μάτια μου! δὲν θὰ μᾶς διαδόσῃ, μαθὲς, τὸ γράμμα νὰ ἰδοῦμε κ' ἐμεῖς τί τοῦ ψέλνεις; — Αἱ, καημένη γυναῖκα! —ἀποκριθῇς αὐτός, βάνοντας τὴ σφραγίδα του, μ' ἓνα περήφανο ἀέρα—ἐδῶ δέσποτάδες,

βλέπεις, καὶ δὲν καταλαβαίνουνε τὴ γλώσσά μου καὶ θὰ τὴν καταλάβετε σεις, ἄπραγες καὶ ἀγράμματα γυναῖκες; Ἐχω δῶ μέσα κατὶ ψηλὰ Ἑλληνικά ποὺ θὰ τὸν πιάσῃ τούρτουρας νὰ τὰ διαδόσῃ, ὁ τρισκατάρτος ὁ δέσποτας, ὁ ζηνταδελόνης! Ἐννοια σου καὶ θὰ μὲ ὀψί τί κικαπὸν φου-μάρω!

Ἡ καλόψυχη ἡ γυναῖκά του δὲν ἐθύμωσε γιὰτὶ δὲν τὴν ἔκρινε γερὴ νὰ καταλάβῃ τις ἑλληνοκούρες τοῦ. Βέ-βαια πῶς τὸ χαρτὶ τ' ἀντρός της θ' ἀστράψῃ καὶ θὰ βρον-τήσῃ! τοῦ φίλησε μὲ περηφάνεια... τὴ φαλάκρα του, π' ὅλο σοφίες, θαρρεῖς, κατέβαζε κ' ἔτοιμασε μὲ κέρει τὸ τραπέζι νὰ φᾶνε. Σὺν ἔτανε γραφτὸ τοὺς νὰ ποτιστοῦν ἀπ' τὸ πρῶτ' φαμάκια. φρόντισε νὰ βρῇ ἀλάθητ' ἀντιφάρ-μακο, κρασάκι ρετσινάτο, σὺν κεχλιμπάρι, καὶ μεζέδες ὀρεχτικούς, ποὺ πεντοβολούσανε καὶ πεθαμένο μπορούσαν ν' ἀναστήσουν. Τύφλις νᾶλῃ ὁ δεσπότης! Κάτσανε στὸ τραπέζι πρόσχαροι, μὲ ὀρεξὴ διαολεμένη, καὶ ἡ ξανθὴ κείνη ρετσινὰ ἄρχισε νὰ τὰ χρειάζεται, δταν ἡ γειτόνισσα ἡ Μαργαρώ μπήκε πεταχτὴ πεταχτὴ, μ' ἓνα κοροϊδευ-τικὸ χαμογέλιο στὰ χεῖλια. Ὁ κύρ Ἀντώνης κατέβασε ἀμέσως τὰ μάτια του, ὅπως πάντα συνείθιζε, ἄμα στὸ φαί τοῦ χαλοῦσε κανεῖς τὴν ἡσυχία. Ἡ Ἀντώναινα πιὸ πολιτικὰ ἀπ' τὸν ἄντρα της, εἶπε, γιὰ τὰ μάτια, ἓνα ψυχρὸ ψυχρὸ—κα λ ὦ ς τ η ν ε ι κ ὀ π ι α σ ε ν ἄ φ ᾶ μ ε —τρέμοντας ἀπὸ μέσα της μὴν τύχῃ καὶ στερογγιλονάσῃ! (Στᾶλλο φύλλο τελειώνει)

μποδίσω. Έπρεπε κάτι να βρεθεί, να μην κινυνεύει το κορίτσι. Ο Γιάννης σηκώθηκε και περπατάει άπάνω στις πέτρες του τίς γνωστές, τηρώντας τάκρογιαλί, μη λάξη και τονε δεξιά ακριβώς εκείνη, και φοβηθή. Εκεί που πήγαινε, ξανοίγει ένα πράμα που χρόνια και χρόνια τώρα τὰ μάτια του δεν τὸ εἶχανε χερῆ. Θαρρῶ πῶς μόνο πού τὸ γνώρισε τέτοιο πράμα, καὶ τοῦ ξαναμπήκε στὰ σπλάχνα ὁ φεβγάτος του ὁ ἀθροπισμός, ἴσως δυνατώτερα παρὰ τὴν ὥρα πού πρωτοφάνηκε μπροστά του ἡ κόρη.

Σπασμένη, συντριμμένη, μπλεγμένη σ' ἕνα βράχο, ἡ πρόμη τοῦ βασιμμένου καραβιοῦ στεκότανε καὶ δὲ σάλεθε. Τὴν ἐγλύφον τώρα τὰ κύματα γλυκὰ, λὲς καὶ νὰ τὴν παρηγορήσουνε γιὰ τὸ κακὸ τὸ μεγάλο. Πατάχτηκε ὁ Γιάννης· φίλησε τὰ ξύλα τὰ χαλασμένα, γύρισε. κοίταξε, μπόρεσε καὶ πάτησε μέσα. Μίσσα στὸ καράβι! Ἀχ! δὲν εἶταν ἀπὸ μόνον πλεούμενα κατάρτια καὶ σκουινιά, σὰν καὶ κίνα πού μιὰ μέρα ἡ γιομοθαλασσὶα τοῦ εἶχε σπρώξει ὡς τὰκρογιαλί στὴ Σάντα Κλάρα. Καράβι μισό, μὲ καράβι. Γερμένο τὸ δύστυχο στὸ πλεθρό, ἔσπυχο, ἔσπυχο, σὰ νὰ πρόσμενε νὰ φιλέψῃ κανένα του νάφτη, νὰ φιλέψῃ τὸ Γιάννη!

Εὐπνοῦσε τώρα ὁ νάφτης στὰ σωθικά του, ξυπνοῦσε καὶ ὁ ἀθροπιστὴς Εἶπε μὲ τὴν τρόπο νὰ γλυτώσῃ τὰ ναβάρια καὶ εἶχε ἀπειρά στὴν πρόμη. Συλλογίστηκε τότες τὴν κόρη, πού ἴσως καὶ νὰ τὴν εἶχε μιὰ στιγμὴ ξεχάσει στὴ χερὰ του. Ἀρπάξε γλήγορα ὅ,τι πρόφταξε, προτοῦ βραδυάσῃ, πήρε ξύλα, πήρε μπισκόττα, πήρε καὶ τσίχλινα μισοδρεμένα παπλωμάτα καὶ τάπιωσε στὸν ἄμμο. Ἐπειτα, γιὰ νὰ μὴν τρομάξῃ τὴν κοπέλλα, μάνι μάνι γύρισε ἀπὸ τὴν ἀκρὴ τοῦ βράχου πού εἶταν ἡ ἀμμουδιά, τῆς τάρβιχνε γλήγορα ἕνα ἕνα, καὶ ξαναφεβγε τρεχάτος, ὥσπου νὰ τῆς τὰ φέρῃ ὅλα.

Ἡ Μυριέλλα ἀπὸ καιρὸ εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ πρόσμενε τί θὰ γίνῃ. Σὰν εἶδε, σὰ γνώρισε τὰ πράματα τοῦ καραβιοῦ, τὴν πήρανε τὰ κλάματα. Σωριάστηκε κατὰ γῆς καὶ ἔρρεγαν τὰ δάκρυα τῆς κόρης ἀπὸ τὰ μάτια τῆς τὰ γαλανὰ. Σὰν ξαναῆρθε ὁ Γιάννης τὴν ὑστερὴν φορὰ, τὴ βρήκε τυλιγμένη σὲ μιὰ κουβέρτα. Ἰσως εἶταν ἡ δική της. Τότες, προτοῦ φύγῃ, στάθηκε στὴν ἀκρὴ δεξιὰ, χωρὶς νὰ προχωρήσῃ, καὶ τὴν ἀκουσε νὰ κλαίῃ.

Εἶταν ἡ ὥρα θλίβετῃ. Ὁ ἥλιος πῆγαινε νὰ βασιλέψῃ. Ροδόλαμπε ἀκόμα ἡ θάλασσα πέρα στάνοιχτά, μὲ ξαπλώνονταν ἀπάνω τῆς τὸ σκοτάδι ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Νησιοῦ, καὶ ἡ ἀμμουδοῦλα τῆς Μυριέλλας βυθίζοντανε στὸν ἰσκιό λυπητερά. Τὸν εἶδε πού τὴν κοίταζε, ἡ Μυριέλλα. Σήκωσε τὸ χέρι καὶ μὲ τὸ δάχτυλό της τοῦ εἶδει πῶς ἔπρεπε νὰ τραβήχῃ. Πρόσταξε τὸ χέρι, καὶ μὲ τὸ κεφάλι του σκυμμένο, στῆς νύχτας τὸν ἐρχομό, μὲ τὴν καρδιά του γιομάτη τώρα συμπονιὰ καὶ σέβας, τραβιόνταν ὁ ἄντρας ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς κόρης.

Ὅλη τὴ νύχτα κρυμμένος ἔμεινε ὁ Γιάννης ἀπάνω στὰ βράχια καὶ μάτι δὲν ἔκλεισε, μπᾶς καὶ πάθῃ τίποτις ἡ Μυριέλλα. Στὴν ἀπέραντη σιγασιά, λὲς καὶ πᾶσκιζε νὰκούσῃ τὴν ἀνάσα της. Τὸ πρωὶ δὲ βάσταξε. Κατέβηκε πάλι καὶ στάθηκε μακριὰ μακριὰ της. Σὰν καταβροντησμένο τὸ κακόμοιρο τὸ κορίτσι ἀπὸ τόσα καὶ τόσα, πού εἶχε πᾶθῃ τὴν ἴδια μέρα καὶ τὴν προψεσινὴ ἀκόμα μὲ τὴν τρικυμιὰ, κοιμήθηκε δίχως νὰ ξυπνήσῃ. Τέτοιον εἶναι στὸν ἀθροπιστὴ ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς, πού τὰ γλυκὰ τὰ μάτια τῆς Μυριέλλας, ὅταν τᾶνοιζε καὶ εἶδε τὴν ἀδελφὴν, χαμογελάσανε, σὰ νὰ λέγανε μιὰν καλημέρα τῆς Δημιουργίας. Ἀντάμωσε καὶ τὸ Γιάννη ἡ ματιά της καὶ χαμογέλασε ἀκόμη. Σηκώθηκε ὅμως σοδάρ καὶ ἀποφασισμένα εἶπανε πάντα στὴν κουβέρτα της κουκουλωμένη· μάζωξε κάτω ἄλλη μιὰ καὶ τοῦ τὴν ἔριξε. Χωρὶς νὰ ξέρῃ καλὰ καλὰ τί ἔκανε καὶ τί τοῦ ἤθελε, τυλίχτηκε καὶ πρόσμενε.

Ἀρχισε πάλι ἡ κόρη νὰ τοῦ λαλεῖ. Γύρεθε καὶ καλὰ νὰ μάθῃ ποῖος εἶτανε. Τοῦ μιλοῦσε ὅμως πάντα ἡ Μυριέλλα τὰ ντόπια τὰ βενετσιάνικα. Καὶ νὰ μιλοῦσε ὁ Γιάννης, δὲ θὰ γρίκαε, τόσο βαθιὰ εἶχε ἀποξεχάσει κάθε λαλιὰ ἀθροπινῇ. Μὰ δὲν περιγράφεται ἡ δύναμη πού ἀπὸ τὰ ψῆς δούλεψαν τὰ μυαλά του. Προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ θυμηθῇ τὴν ἀθροπινῇ τὴ γλώσσα. Δηγοῦνται ἕνα πολὺ παρᾶξενο περιστατικὰ, πού τὸ πάθαινε καὶ ὁ Γιάννης τώρα στὸ Νησί του, ἀπαράλλαχτα τὸ ἴδιο. Ἐνας νάφτης, ὁ Ναρσίς Πελλιέ, ἀφοῦ κάθησε δέκα ἑπτὰ χρόνια μὲ τοὺς ἄγιους, εἶχε ἐλθμονῆσαι ὁλότελα τὴ μητρικὴ λαλιὰ του. Ὅταν ἦρθε κατόπι καὶ τὴν ἤθερε συντοπίτης του, ὁ νάφτης ἔβαζε τὰ δυνατὰ του νὰ καταλάβῃ τί τοῦ ἔλεγε. Φανερό μάλιστα καταντούσε πῶς ζαλίζονταν καὶ πῶς ὑπόφερνε πολὺ. Ἀνοίγει τὸ στόμα καὶ λέξη δὲν ἔβγαίνει. Βάσταξε εἰκοσι τέσσερις ἔρες τὸ βάσανο καὶ τοῦ κάκου. Στοιχάστηκε τότες ὁ συντοπίτης του, νὰ τοῦ δώσῃ πέννα καὶ χαρτί. Τάπαξε ὁ νάφτης καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ, νὰ γράφῃ νὰ χαρᾷ καὶ ἀδιαβάστα σημάδια, καὶ γραμμὲς καὶ στρυγγύλες. Ἐπειτα μόρφωσε πὺ καθάρια τὰ ψηφία, ἔκαμε γράμμα στοὺς γονιούς του, καὶ εἶπαι λίγο λίγο μπόρεσε νὰ μιλήσῃ.

Ὁ Γιάννης ὁ δύστυχος χαρτί καὶ πέννα δὲν εἶχε. Μὰ τοῖτωνα τάφτια του μὲ κύπο, μὲ ἀντάρα, καὶ νὰ νοιώσῃ καὶ ἄφτός, καὶ νὰ ξεστομίσῃ σὰν τὸ δεμένο τὸ πουλὶ πού θέλει νὰ πιταῖ, καὶ δὲ δύναται. Ἀζαφνὰ λὲς καὶ τοῦ κατέθηκε μιὰ ἰδέα. Ρίχτηκε χάμου βιαστικά. Ἐπίασε νὰ σημαδεύῃ, νὰ τσουγγρανίζῃ τὸν ἄμμο μὲ τὰ χέρια, μὲ τὰ νύχια, νὰ πολεμᾷ καὶ νὰ παθαίνεται. Εἶτανε βυθισμένος στὴ δουλειὰ του, καὶ ἔμοιαζε σὰ νὰθοσκε ὁ νοῦς του σὲ λιθαδία σκοτεινὰ, πού γύρεθε καὶ νὰ βρῇ, νὰ τοῦ φέρῃ. Ἐπειτα, πήρε δυνατὰ τὴν ἀνακπνοή του, τὸ χέρι του στὸν ἄμμο ἀγάλια ἀγάλια χάραξε μὲ τεντωσιὰ μεγάλῃ κάποια σημάδια καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι. Ἐσκύψε ἡ Μυριέλλα καὶ διάβασε.

ΓΙΑΝΝΗΣ

Εἶτανε τὸνομα του, πού στὸν ἐρχομό του τὸ εἶχε, μιὰ μέρα, σκαλίζει μὲ τὸ μαχαίρι σ' ἕνα δέντρο τῆς Σάντα Κλάρας. Ἀπὸ πρωτοθυμήθηκε. Δὲν τοῦ ἀπομνησκε φαίνεται ἀκριτὴ δύναμη νὰ τάποσώσῃ, νὰ βάλῃ καὶ τὸ ἐπίθετο ΠΕΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ, καθὼς τότε στὴ Σάντα Κλάρα.

Χαρὰ παρᾶξενη, ἀπάντηχῃ χερὰ περεχύθηκε στὸ πρόσωπο τῆς κόρης. Ἦξερε πὰ τί γλώσσα νὰ τοῦ μιλήσῃ. Ἀργήσε ὅμως μέρες καὶ μέρες ὁ Γιάννης, ὡς πού νὰ τὴν ξαναμάθῃ. Στὴν ἀρχή, τοῦ βγαίναν ἀπὸ τὸ λάρυγγα ἕνα εἶδος ἀξεδιάλυτα ξεφωνητὰ ὑστερὶς μόρφωνε χωριστὰ τοὺς ἦχους καὶ τίς λέξεις. Δάσκαλός του στάθηκε ἡ Μυριέλλα, καὶ εἶτανε περιεργο πρᾶμα καὶ ὠρατὸ μαζὶ, ὁ γιὸς τοῦ Ὁμήρου νὰ ξαναμαθαίνῃ τὴ λαλιὰ του ἀπὸ τὴν κόρη τοῦ Ντάντε.

Μὲ τὰ μαθήματα πού τοῦ εἶδνε, μὲ τὴν πομονή της, μὲ τὸ ὕφος της τὸ σοβαρό, μεγάλωνε τώρα στὴν καρδιά του τὸ σέβας πού τῆς εἶχε. Τοῦ φαίνονταν ἀκόμα πὺ πολὺ σὰν ἀνώτερο πλάσμα ἡ Μυριέλλα. Ἐκείνης, ὁ Γιάννης τὸ ἐναντίο. Καθεμέρα, τῆς ἐρχότανε σὰν πλάσμα κατωτέρου της. Πρῶτα τρώμαξε μὲ τοὺς τρόπους, μὲ τὴ δύναμή του. Κατόπι, ὅταν τῆς εἶπε τὰ ἱστορικὰ του ἕνα ἕνα—καὶ χρειάστηκε κάμποσος καιρὸς, νὰ μπόρῃ νὰ διηγηθῇ τὰ καθέκαστα—εἶδε ποῖος εἶτανε, βέβαια τὸν λυπήθηκε, μὰ κατὰλαβε πῶς γιὰ νὰ τὸν κἀνῃ ἀθροπιστὴ, ἢ νὰ τὸν ξανακἀνῃ, ἔφκοιο δὲν εἶτανε νὰ τὸ καταφέρῃ. Ὁ Γιάννης εἶχε γίνῃ σὰν τὸ παιδί. Γιὰ τοῦτο ποτὲ δὲν ἔπρεπε ἡ Μυριέλλα νὰ τοῦ δώσῃ θάρρος, παρὰ μακριὰ της νὰ τὸνέ βασταῖ πάντα, καὶ σὰν τύχαινε κιόλας, νὰ τὸνέ φοβερίζῃ. Καὶ εἶπαι ἔμνησκε στὴν ἀμμουδοῦλα τὴ δική της, στὰ βράχια της ἀνά-

μεσα, γιὰτὶ καταφύγι της εἶχε τὴ θάλασσα, νὰ πέσῃ νὰ γλυτώσῃ ἀπ' ἀφτόνε, ἂν τὴν κυνήγούσε.

Δυὸ μῆνες τώρα τὴν πολεμοῦσε ὁ Γιάννης, νὰ τὴ φέρῃ καὶ καλὰ στὰ κατατόπια τὰ πλούσια καὶ τὰ βολεμένα. Δὲν τὸ κατῶρθωσε νὰ τὴν καταπείσῃ. Νὰ πούμε πῶς ἡ Μυριέλλα δὲ χαιρότανε τὴ συντροφιά του, μόνον, παραιτημένη καὶ ὀρφανὴ σὰν πού εἶτανε, νὰ πούμε πῶς δὲν τῆς ἀρεζε μάλιστα νὰ μιλήῃ μαζὶ τῆς ὁ Γιάννης καὶ νὰ τοῦ κρένῃ, δὲ θὰ πούμε τὴν ἀλήθεια. Ἐξέλεπε ὅμως τὸ κορίτσι ἀπὸ κάμποσα, μικρὰ ἢ μεγάλα περιστατικά, πῶς δὲ σήκωνε ἀκόμα ἡ ὥρα νὰ τὴν ἀκλουθήσῃ. Ἐρχονταν ὁ Γιάννης κάθε μέρα, τὴ χαιρετούσε, πρᾶμα δὲν εἶτανε στὸ Νησί πού νὰ μὴν τῆς τὸ φέρῃ, τὰ καλῆτερα τὰ φρούττα, τὸ πὺ φρέσκο τὸ νερό, τίς πὺ γουστόζικες καραβίδες, τὰ λούλουδα τὰ πὺ σφανταχτερὰ, τὰ πὺ μυρωδάτα. Τὸ καράβι πιά, μ' ὅσα εἶχε μέσα, λὲς καὶ τὸ κουβάλησε ἑλᾶκαρο στὴν ἀμμουδοῦλα, φαγιὰ, ρόυμι, τσόχες, μαξιλλάρικ, κρεβάτσονα, ὡς καὶ ξύλα, γιὰ νὰ τῆς φτιαξῇ καλὺδα προσωρινή, ἀφοῦ ἡ Μυριέλλα δὲν ἤθελε οὔτε κανὲ νάνεβῃ ἀπάνω στὰ βράχια, πού θάβρισκε σπηλιά, νὰ καλοπερασῇ.

Μὰ ὅσο καὶ ἂν τὴ φρόντιζε ὁ Γιάννης, τοῦ κάκου! Μερικὰ πρᾶματὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ συνήθισῃ, δὲν τὰ χωροῦσε ὁ νοῦς του. Μαθημένο στὸν ἀέρα, στὸ τρεῖμο, στοὺς κάμπους καὶ στὰ βουνὰ, τὸ κορμί του ρόυχι δὲ σήκωνε. Τὶς πρῶτες μέρες ὅταν ἔρχονταν, ἔβαζε τὴν κουβέρτα πού ἡ Μυριέλλα τοῦ εἶχε ρίξει, νὰ τυλιχθῇ. Μὲ τὴν ἀνοιχτὴ τώρα, τὰ πέταξε ὅλα. Καὶ τῶκαμε πολὺ ἀθῶα. Μάλιστα, ὅ,τι ἔβρισκε ἀπὸ τὸ καράβι γιὰ φορεσιὰ, τῆς τῶδινε ἀμέσως, ἀφοῦ τάχαπούσε τὰ τέτοια. Καὶ τόντις ἀπὸ τῆς χρησιμῆς τῆς Μυριέλλας συνεβήκαν ὅμως καὶ ἄλλα πού τῆς ἀρέσανε λιγώτερο.

Ἀπὸ τὴν πατρίδα της, ἀπὸ τὴν ξακουστὴ Βενετία, βαστούσε ἡ Μυριέλλα ἕνα κάποιο γούστο, πού τί φανέρωνε καὶ στὸ ντύσιμό της. Τὸ φανέρωσε καὶ τώρα μὲ τὰ λίγα μέσα πού εἶχε. Βέβαια, μῆτε τῆς ἴδιας δὲν τῆς ἔστρεψε τόσο δὲ νὰ βάζῃ κάθε μέρα τὴν περισημὴν κουβέρτα πού τῆς ἔφερε τότες ὁ Γιάννης. Ὁ Γιάννης ὅμως ἀνακάλυψε στὸ καράβι καὶ ἄσπρα λινὰ. Τῶκαψε ἡ Μυριέλλα σὰν τὴν ῥάφτρα, μόνον ὅτι στὴ διάθεσή της ἄλλο δὲν εἶχε παρὰ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα τὰ ψαλιδία καὶ τίς χοντρές βελόνες, πού μεταχειρίζονται οἱ νάφτες. Ἐβράψε τὸ κομμένο τὸ λινὸ ἀπὸ τὴ μέση, τῶκαμε εἶδος φουστανάκι. Μὰ μῆτε ἀπὸ δὲν τῆς πῆγαινε. Δὲν τὴ σκέπαζε ἀκριτὰ εἶτανε κάτασπρο καὶ διάφανο. Ρώτηξε τοῦ Γιάννη νὰ πᾶῃ νὰ τῆς μάσῃ μουντόχρωμα λουλούδια ὅσα εἶχε στὸ Νησί, φύλλα μαδριδερά, περιπολάδες καὶ κλαράκια τρυφερά.

Εἶναι τέχνη γνωστὴ νὰ δένῃ λουλούδια κανέναν, νὰ γίνουνε στεφάνι. Ἀφτὴ, τὰ φύλλα, τὰ κλαράκια, τὰ λουλούδια, τᾶδινε μὲ τρόπο πού γύρο γύρο στὸ κορμί της, στεφάνια στεφάνια νὰ φαίνεται τὸ φόρεμα της ὅλο. Κέντησε μερικὰ στὸ λινὸ ἄλλὰ τύλιξε στὸ στήθος καὶ στὴ μέση ἄφῃσε ἄλλα νὰ κρέμουνται στὰ σκελὶα της ὡς κάτω, στὰ ποδαράκια της τᾶπαλά. Καὶ σὰ μακρινούνταν τὰ λουλούδια καὶ σὰ μάβριζε ὁ κισσός, ἔμοιαζε ἡ Μυριέλλα χυνοπωριάτικη θεὰ καὶ σὰν ἄλλαζε πάλι, νὰ βάλῃ φρέσκα, ἔμοιαζε μὲ τὴν Ἀνοιχτὴ.

Θαμπώθηκε ὁ Γιάννης. Μὰ σινάμα τοῦ ἦρθε δὲν ξέρω ποῖα κρύφια καὶ ἀνεξήγητῃ στενοχώρια, σὰ νὰ νοιώθε ψυχόρμητᾶ του πῶς ἡ μοναξιά τους εἶτανε τώρα παραμύθι. Τί τοῦ φελοῦσε πού τὴν εἶχε, ἀφοῦ δὲν τὴν ἔβλεπε πιά ὅπως τὴν εἶδε τὴν πρώτη μέρα; Νὰ πού ἔφτειανε καὶ φουστάνια, γιὰ νὰ κρύβεται καλῆτερα. Ἡ Μυριέλλα τοῦ κουβέντιαζε, τοῦ ἔλεγε σωρὸ πρᾶματα, γιὰ νὰ καταλάβῃ πῶς φέρουνται οἱ ἀθροῖποι στὴν κοινωνίαν. Βέβαια καὶ τὰ θυμοῦνταν ὁ Γιάννης. Τί ἔβγαίνει ὅμως; Ἀπὸ πού παρατήρησε ἴσα ἴσα, δηλαδὴ πῶς δὲν εἶτανε μόνοι τους μέσα τοὺς λίγο λίγο, τοὺς

χωρίζαν οι νόμοι, τούς χωρίζαν όλες οι συνήθειες της κοινωνίας, καθώς τις ωνόμαζε η κόρη. Και το κάτω κάτω του έδειχνε καταφρόνιο, μη θέλοντας να είναι σαν κι άφρονες, θέλοντες μάλιστα, κάθε φορά που παρουσιάζεται, να βάζει κάτι βούχα που του τα τσίμαζε άπατή της. Μπορεί πάλι να φταίγει ο ίδιος, που την τσίμαζε τότε; Αφού όμως της έταζε τώρα πως δε θα ξαναρχίσει, γιατί να φοβάται; Τι κέρδιζε ο κακόμοιρος, που μήτε την έμπιστοσύνη της δεν είχε, άχ! που δεν είχε πια μήτε την τύχη να θωράξει την όμορφιά της όλη; Διπλός εΐτανε λοιπόν ο καημός του.

Κι αλήθεια, μια κι άρχιζανε να ζούνε κοινωνικά, της φερνότανε κι ο Γιάννης με το σέβας που έχει ο άντρας για τη γυναίκα, μέσα στην κοινωνία. Μά σύγκαιρα ξυπνούσε ο έρωτάς του πιά δεινά, γιατί τον άναβε ο πόθος περισσότερο, γιατί δαιμονίζονταν από τό έμπόδιο, γιατί μεγάλωνε με τον κοινωνικό τον άποφραγμό. "Αχ! να τή δώ, να την ξαναδω κατά πως την είδε και τη χάρισε την πρώτη μέρα! Άλλο δε συλλογιότανε, και τό κατάρρε.

Λοιπόν ο Μυριέλλας ένα πρωί στά νερά τα σμαραγδένια. Μόλις που είχε σηκωθεί από τον ύπνο, και πρόβαλε διπλά ως το γυαλό, στο ποκαμισάκι της τυλιγμένη. Κοίταξε γύρο γύρο, έσκυψε, τόνερα και μπήκε στη θαλάσσια. Κολυμπούσε ξέγνοιαστα και χαρούμενα. Έπειτα, βγήκε γλήγορα; έβαλε το ποκαμισάκι της, με πριν προφτάει άπάνω μεριά, στα βράχια, παρατήρησε δυο μάτια φλογερά, που λάμπανε άνάμεσα στις τεκτίνες. Εΐταν ο Γιάννης, κρυμμένος, πλαγιασμένος κατά γης, που την τήραε τρελλά, και που άμα την είδε, δε βρατάχτηκε, σηκώθηκε όρθιος μπροστά της, στο βουνό.

Θύμωσε ή Μυριέλλας τρομαρά. Του τό είχε μπουδισμένο, ούτε να ρκινεται κΐνε, την ώρα του λουτρού της. Μ' ένα της λόγο, σαν του μιλούσε, με μια βλέμματιά της, σαν τον έβλεπε άνήσυχος, τον κυβερνούσε ως τό τότες. Τώρα δεν έφταναν κι άφτά. Του είπε πως έπρεπε να φύγει, να μΐνη έρχεται πια, πως δεν τον ήθελε. Συννηθισμένη δεν εΐτανε, λείει, να ζή με ζώα, πρόσμενε να γίνη άθροπος και να γυρίσει. Τόν έδιωξε άποφασιστικά για ένα μήνα.

Έρυγε ο Γιάννης ντροπισαμένος, λυπημένος, πειραγμένος και συλλογισμένος. Ντροπισάστηκε που έκαμε τέτοιο πράμα. Λυπήθηκε που μίσησε στο παραμέριό του, μακριά της. Πειράχτηκε για τό λόγια που άκουσε. Μά συλλογίστηκε άκόμη περισσότερο. Καταλάβαινε πως δεν έσωνε να ρίχτη κάτω κανείς και να φιλή μια κοπέλλα ή και να κερτερή, σαν πάει να κάμει μπάνιο, για να θελή άφτη τη συντροφιά του. Χρειάζονταν κάτι παραπάνω, και προσπαθσε να τό βρή. Τόννοιωθε στο δρόμο που βαδίζε, πως δεν μπορούσε πια χωρίς την κόρη. Τι να στοχαστεί, για να μΐνη μπορεί και κείνη χωρίς τό Γιάννη; Αφτός εΐτανε ο κόμπος.

Όττόσο, παραιτημένη, όρφανή, δυστυχισμένη, θλίβονταν ή Μυριέλλας που καρδιά δεν είχε να πη την καρδιά της, κ' έκλιγε στη μοναξιά της τώρα, ενώ πήγαινε ο Γιάννης συλλογισμένος κατά την Άλλη μεριά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ΄.

Η μοναξιά του Γιάννη

Ο Γιάννης είχε τό φιλότιμό του. Την ώρα που έφεγγε από τη Μυριέλλας, τόνκαμε άπόφαση να μΐνη ξαναπατήση, προτού κείνη τον φωνάξει. Του κόστισε όμως να βρατάξει τό λόγο του, έπειδή την πονούσε και κάθε μέρα ήθελε κάτι να της φέρη να μΐνη την άφηση

κιάλας νηστικιά, χωρίς τίποτα, δηλαδή χωρίς τα χίλια δυο πράματα που τα συνήθεισε πια ή Μυριέλλας, και που τα είχε ανάγκη μάλιστα για να ντύνεται. Λοιπόν κάτι σορίστηκε που του άρεσε. Προχωρούσε ως την άκρη άπάνω του βραχοπηγχιδιού που βρίσκονταν ή κόρη, και δίχως ο ίδιος να φανή έφριχνε κάτω στον άμμο, κοντά στο γυαλό, τα πεσέσια που της μάζωνε, θρόφιμα κι Άλλα. Ένα πρωί, έχοντας πολλά να της δώσει, τΐδεσε σφιχτά σ' ένα μακρύ κλαρί και σιγά σιγά τό κατέβασε, κι άπύωσε στο βράχο την άκρη, άντις να τη βατάει στο χέρι. Την επάβριο, τράβηξε τό ξύλο, άφου ή Μυριέλλας είχε άδειάσει τό μπογαλάκι, τό ξαναφόρτωσε, και πάλε τα ίδια. Πρόσεχε όμως να πηγαινή τό πρωί, όταν κοιμούνταν άκόμα ή Μυριέλλας. Έτσι της έδειχνε τάχα πως δεν την ξεχνούσε, μα πως εΐτανε κι ο ίδιος κακιωμένος.

Τό κακιωμα τους άφτό πολύ ώφέλιμο τούς στάθηκε. Χωρίς να τό υποψιάζονταν, Άλλαζαν οι καρδιές τους, κι από τω δυνάμνε τη μοναξιά, τη μοναξιά της κόρης και του Γιάννη τη μοναξιά, κατόπι, όπως εΐτανε και φυσικό, βγήκε ή άγάπη. Λέω μοναξιά και καλά δεν τό λέω. Μοναξιά καθαυτό δεν εΐτανε, άφου θέλοντας ή μή, συλλογιότανε ο ένας τον Άλλον. Μά κι άντόμα να ζούσανε, μήπως εΐτανε τώρα μοναξιά ή ως τό ποίμε και διπλομοναξιά; Όχι, βέβαια, κι ο Γιάννης είχε δικίο που τό νόμιζε πως δεν εΐτανε πια μόνοι άμα βρίσκονταν δυο μαζί, καταντάει κ' ή διπλομοναξιά παραμυθί, γιατί φαίνεται και δεν ξέρουμε Άλλη άγάπη από την άγάπη την κοινωνική, από την άγάπη που γεννιέται και μεγάλώνει μέσα στη συναθροπία. Δεν εΐταν άθροπιοι στη Μασατιέρα, ζώω από τό Γιάννη και από τη Μυριέλλας. Ός τόσο τα έθιμα, οι τρόποι, ως και τα μαλλώματα, ως κ' ή καρδιά, που ώδηγούσανε τώρα την ύπαρξή τους, βαστούσανε άπύ την κοινωνία. Έκει μάθαμε. Τι γίνεται ή άγάπη, όταν κι ο άντρας κ' ή γυναίκα ξεχάσουν όλότελα στη μοναξιά τους, όταν άπολύσουνε μέσα τους κάθε κοινωνική ψυχοδασία, μπορεί άφτό κατόπι να τό προμαντίσουμε. Σήμερις όμως, καθώς συνήθεισε πια ο άθροπος στην κοινωνία, φτάνει ο ένας από τούς δυο νάρθη από την άθροπινή συμπεριφυλωσία, κι ο μοναξιώτης Άλλάζει, κι ο νόμος της κοινωνίας νικάει.

(άκολουθεί)

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Τρία καινούργια βιβλιαράκια τΐνα άπάνω στάλλο τΐπωσε τώρα τελευταία ο κ. Ν. Β. ές που έχουν άρκετή αξία για τη χειρογραφική κ' έπιγραφική Έλληνική έπιστήμη. Τα βιβλιαράκια αυτά είναι: «Μεσσηνίας χριστιανική έπιγραφή μετ' σχετικών άρχαιολογημάτων. — Ναυπλίου και Μονεμβασίας Λατινική έπιγραφή των χρόνων της Ένετοκρατίας. — Κατάλογος των χειρογράφων Κωδίκων της έν Θεράπνιας μονής των Άγίων τεσσαράκοντα.» Ο κ. Βέης εΐν' ένας έπιστήμονας μικρός άκόμη στα χρόνια, που έζρει όμως να στολίζει τη δουλιά του, την Άληθινά έπιστημονική, με τα χαρίσματα της μέθοδος, της προσοχής και της τάξης, για τούτο και τα βιβλία του δεν εΐναι ξερός κατάλογος μ' έπιγραφές κι' όνόματα, παρ' άουλιό φιλολογική με σημαντική αξία, που της τήνε δίνουν οι πολλές ιστορικές σημειώσεις κ' έξηγητικές παρατήρησεις. Κ' έτσι δλη αυτή ή δουλιά, που με πρώτη ματιά θά φανεί στον άνήξερο από τέτια σύντομη κι' εύκολη, δεν είναι παρ' άκρως μεγάλου κόπου και συστηματικής μελέτης.

Κι' αν τα βιβλία του κ. Βέη θά είναι μια μέρα σημαντικό βοήθημα για τον έπιστήμονα που θά θελήσει να βρει πηγές καινούργιες για την ιστορία των τόπων αυτών ή για τη μελέτη τω ρεϊπων και μνημείων, δεν είναι άνωφέλετα και για όποιον θά θελήσει να τα διαβάσει από

άπλη περιέργεια ή από όρεξη να μάθει κάτι τίς. Ξέρει ο κ. Βέης να κάνει χρήσιμη τη δουλιά του για κάθε διαβαστή καθώς τό άπόδειξε και με τό Άλλο του βιβλίο, που πέσει τό τύπωσε και που με τραβάει Άλλα να πω τώρα έδω δυο λόγια και γι' αυτό, δηλ. για τα «Δημώδη άσματα Φιγαλίας, μεθ' ύπομνημάτων.» Απ' τον καιρό που τόννοιωσαν καλά στην Έλλάδα, πως ή δημοτική ποίηση εΐναι θησαυρός άνεχτίμητος, που πρέπει να μαζωχτεί με θρησκευτική εύλάβεια και προσοχή, λίγες συλλογές δημοτικών τραγουδιών βγήκαν που νάχουν όσα χαρίσματα κλει τό βιβλιαράκι αυτό του κ. Βέη. Τό πρώτο και μεγαλύτερό τους χάρισμα είναι ότι διαβάζονται στο βιβλίο όπως και λέγονται από τούς Φιγαλιώτες' γιατί ο κ. Βέης είχε την έπιστημονική έξυπνάδα να φυλάξει τη φωνολογία την προφορά, που πολλά γλωσσολογικά ζητήματα μπορεί να ξεδιαλύνει. Έπειτα δέ θέλησε να διορθώσει τα τραγούδια, όπως κάνουν μερικοί ξυλοσκάστες σοφοί, παρ' άφτησαν όπως τΐκουγεν από τό στόμα του λαού. Και τελευταία ή έξηγήση κάθε άσυνήθιστης λέξης και οι ιστορικές σημειώσεις, Άλλες μακριές κι' Άλλες σύντομες με πάντα πολύτιμες, δίνουν ξεχωριστή αξία στο βιβλίο. Μ' αυτά τα λίγα λόγια μου δέ θέλησε τίποτα Άλλο να φανερώσω παρ' τη χαρά μου πως με τόσα φωτεινά σημάδια άρχίζει τό δρόμο του ένας νιός έπιστήμονας.

Ηλ. Η. Β.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Κ' ένα χαρακτηριστικώτατο για τον άρχιψεύτη των «Καιρών»:

— Κάποιος ρώτησε: «Και τί δουλιά κάνει αυτός ο κύριος Βενιεράκης;»

— Κι ο κύριος του άπάντησε: «Έπανακάμπτει από τό Πόρτ-Άρθουρ!» Γιατί οι «Καιροί» τρεις μήνες τώρα μάς τον παρουσιάζουν κάθε μέρα και... έπανακάμπτοντα!

— Ο κ. Λεβίδης παρακίνησε όλους τούς δικαστικούς υπαλλήλους νάφήσουνε κάτι τι από τον μιστό τους για τό ταμείο της Έθν. Άμυνας.

— Πατριωτικό αυτό. Πατριωτικώτερο όμως θάτανε αν ο κ. Λεβίδης άποφάσιζε να μΐνη κενά μετάθεση κι όσα θά γλύτιανε άπ' αυτή την άπόφασή του τό Δημόσιο ταμείο να τΐδωνε στην Έθν. Άμυνα.

— Ένας παπās στο χωριό Παγκράτι σήκωσε παντιέρα έπαναστατική. Μάζωξε, λένε, μερικούς χωριάτες και μπροστά αυτός με την κουμπούρα στο χέρι, τράβηξε κατά... των Άλλοφύλων.

— Κ' οι «Άλλοφυλοι» τΐχουν χαμένα και τηλεγραφοΐν στο Έπουργείο αυτά τάλαμπουργέικα: «Σώσατε κοινωνίαν πάσχουσαν ην άδράνεια άρχόντων έχει φέρει εις σημείον άποσκιρτήσεως δόγματός.»

— Τό Έπουργείον πρέπει να κρεμάση άμέσως τον παπΐ και να ξεριζώση τη γλώσσα του δασκάλου που δεν κατάρθωσε να μάθη στους χωριάτες τα Ρωμαλικά.

— «Μια έφημερίς την όποιαν ούτε να διαφύση κανείς άξίζει.»

— Αυτά τα γράφει μια έφημερίδα για μιάν Άλλη που αν δεν είναι καλύτερη, δεν είναι όμως και χειρότερη άπ' αυτήν.

— Κ' έπειτα έχουν την άπαίτηση όσοι βγάζουν έδω έφημερίδες να τούς έχτιμήση ο κόσμος.

— Ένας συντάχτης του «Σκρίπ» ξυλοφορτώθηκε από τον μπράβο ένδς πολιτικού, γιατί τόλμησε να γράψη στην έφημερίδα άρθρο έναντίον του.

— Βλέπετε, είναι επικίνδυνο να μΐνη θαυμάζεις τον δεινα ή τον τάδε πολιτικό στον τόπο μας, άφου όλοι έχουν τούς μπράβους τους και πέφτει άμέσως μαγκούρα.

— Μονάχα την Έλλάδα μπορείς να βρίζεις λιύτερα, άφου μονάχα ή Έλλάδα δεν έχει κανένα μπράβο για να την υπερασπιστεί.

Ο ΙΔΙΟΣ